

IŠVADA

2018 m. lapkričio 7 d.

Vilnius

Dėl Seimo Peticijų komisijos sprendimo

Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisija (toliau – Komisija) 2018 m. lapkričio 7 d. posėdyje iš esmės išnagrinėjo Reginos Skrabiškienės peticiją „Dėl Lietuvos Respublikos valstybinių pensijų įstatymo pakeitimo“ ir priėmė sprendimą atmesti joje pateiktą pasiūlymą pakeisti Lietuvos Respublikos valstybinių pensijų įstatymą ir nustatyti, kad teisės gauti nuo okupacijų nukentėjusių asmenų valstybinės pensijos neprarastų asmenys, išvykę iš Lietuvos ir apie tai deklaravę Lietuvos Respublikos gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo nustatyta tvarka.

Komisija šį sprendimą priėmė, atsižvelgusi į Lietuvos Respublikos Seimo Laisvės kovų komisijos ir Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pateiktas nuomones ir į tai, kad atsisakius Lietuvos Respublikos gyvenamosios vietos deklaravimo sąlygos, bus sudėtinga sukontroliuoti, ar asmuo kartu su nukentėjusiųjų asmenų valstybine pensija negauna ir iš kitos valstybės panašaus pobūdžio pensijos ar kitokios nuolatinės kompensacinės išmokos, nes ir kitos valstybės Lietuvos Respublikos piliečiams moka panašaus pobūdžio išmokas (pvz., Rusija, Vokietija, Izraelis ir kt.).

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymo nuostatomis, Lietuvos Respublikos pilietis gali būti kartu ir kitos valstybės pilietis, jeigu jis yra asmuo, ištremtas iš okupuotos Lietuvos Respublikos iki 1990 m. kovo 11 d., arba asmuo, išvykęs iš Lietuvos iki 1990 m. kovo 11 d., arba vieno iš šių asmenų palikuonis. Lietuvos Respublikos pilietį, kuris kartu yra ir kitos valstybės pilietis, Lietuvos valstybė laiko tik Lietuvos Respublikos piliečiu.

Atsižvelgiant į tai, manytina, kad nelikus Valstybinių pensijų įstatyme Lietuvos Respublikos gyvenamosios vietos deklaravimo sąlygos nustatant teisę gauti nukentėjusiųjų asmenų valstybines pensijas, asmenys, kurie niekada negyveno Lietuvoje (pvz., tremtinių vaikai), galės pretenduoti į šią pensiją.

Pareiškėjos siūlymas susijęs su papildomomis valstybės biudžeto lėšomis. Nustatyti, koks skaičius asmenų galėtų pretenduoti į nukentėjusiųjų asmenų valstybines pensijas būtų sudėtinga, nes reiktų įvertinti ne tik nukentėjusiųjų asmenų valstybinių pensijų mokėjimo nutraukimo atvejus dėl to, kad asmuo deklaravo išvykimą iš Lietuvos Respublikos, bet ir atvejus, kai asmenys būdami Lietuvos Respublikos piliečiais, tačiau nedeklaravę gyvenamosios vietos Lietuvoje, nesikreipė dėl šių pensijų skyrimo.

Kartu pažymėtina, kad gyvenamosios vietos deklaravimo Lietuvoje sąlyga kartu su Lietuvos Respublikos pilietybės sąlyga yra nustatyta tik skiriant ir mokant nukentėjusiųjų asmenų valstybines pensijas. Ši sąlyga nėra nustatyta kituose teisės aktuose, reguliuojančiuose valstybinių pensijų (pareigūnų ir karių valstybinių pensijų, teisėjų valstybinių pensijų, pirmojo ir antrojo laipsnių valstybinių pensijų, Respublikos prezidento sutuoktinio valstybinės pensijos) skyrimą ir mokėjimą.

Gyvenamosios vietos deklaravimo Lietuvoje sąlyga skiriant ir mokant nukentėjusiųjų asmenų valstybines pensijas taikoma visoms Pensijų įstatymo 11 straipsnyje įvardytoms nukentėjusiųjų asmenų grupėms (tremtiniais, politiniams kaliniais, buvusiems beglobiams vaikams, Lietuvos nepriklausomybės gynėjams, Antrojo pasaulinio karo metais buvo

išvežtiems priverstiniais darbams (taip pat ten gimusiems ar kartu su jais buvusiems nepilnamečiams šeimos nariams) arba buvusiems getuose, koncentracijos ar kitokio tipo prievartinėse stovyklose, Antrojo pasaulinio karo metais tarnavusiems antihitlerinės koalicijos valstybių veikiančiose armijose, partizanų būriuose ar junginiuose, dalyvavusiems likviduojant Černobylio atominės elektrinės avarijos padarinius, invalidais tapusiems būtiniosios karinės tarnybos ar karinių mokymų sovietinėje armijoje (1945-07-22–1991-12-31) metu arba vėliau pripažintiems nedarbingais ar iš dalies darbingais dėl ligų, susijusių su karine tarnyba, būtiniosios karinės tarnybos ar karinių mokymų sovietinėje armijoje metu atlikusiems tarnybą Afganistane, asmenims, pagal Sovietų Sąjungos ir nacistinės Vokietijos 1941 m. sausio 10 d. susitarimą dėl gyventojų mainų atkeltiems į Lietuvą, nuo minų ir sprogmenų nukentėjusiems asmenims, kuriems iki 2005 m. liepos 1 d. teisės aktų nustatyta tvarka buvo pripažintas I, II ar III grupės invalidumas nuo vaikystės dėl sužeidimo, kontūzijos arba suluošimo, susijusių su kovos veiksmams Antrojo pasaulinio karo metais arba su šio karo padariniais), o taip pat skiriant ir mokant nukentėjusiųjų asmenų valstybines našlių ir našlaičių pensijas. *Nukentėjusiųjų asmenų valstybines pensijas (kartu su našliais ir našlaičiais) šių metų rugpjūčio mėnesį gavo 60512 asmenų.*

Peticijų komisija, vadovaudamasi Peticijų įstatymo 12 straipsnio 3 dalies ir Seimo Peticijų komisijos nuostatų 28 punktu, siūlo Seimo seniūnų sueigai įtraukti į Lietuvos Respublikos Seimo rudens sesijos darbotvarkę protokolinio nutarimo dėl Peticijų komisijos sprendimo dėl Reginos Skrabiškienės peticijos projektą.

PRIDEDAMA:

1. Reginos Skrabiškienės peticijos kopija, 1 lapas.
2. Seimo Laisvės kovų komisijos 2018 m. spalio 12 d. raštas Nr. V-2018-8894, 1 lapas.
3. Išrašas iš Peticijų komisijos 2018 m. lapkričio 7 d. posėdžio protokolo Nr. 250-P-16, 1 lapas.
4. Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 2018 m. spalio 27 d. raštas Nr. (27.4-56)SD-5146, 2 lapai.
5. Lietuvos Respublikos Seimo protokolinio nutarimo projektas, 1 lapas.

Komisijos pirmininkas

Petras Čimbaras